

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házbiz. hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónap	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónap	1.40

Kis- és nagytisztviselő.

Ruhabeszerezési segély, talpbőr, ruha, cipő stb., stb.

A tudemokratizálódás néha a legjobb szándék mellett is furcsa eredménnyel jár. Így van ez most a tisztviselők támogatásánál is. Az állam leginkább a szerény fizetésű, a legalacsonyabb fizetésű osztályokban levő tisztviselőket támogatja, ezek igényeit igyekszik első sorban kielégíteni vagy legalább is ezeknek is annyit, esetleg még többet nyújt, mint a magasabb, sőt magas állású tisztviselőknek.

Példák. A miniszteri tanácsos ugyanolyan összegű ruhabeszerezési segélyre jogosult, mint az a X. fizetésű osztályban levő irnok. És mitkiván a társadalom ruha tekintetében a kettőtől? A miniszteri tanácsosnak állandóan oly körökben kell forognia, hol a ruha is teszi az embert, ahol a változatos és választékos, elegáns öltözködés az állással járó kötelesség. Az irnok ellenben, akit alig tíz-husz ember kritizálhat, bizony a legolcsóbb szabóval dolgoztathat.

Cipőtalpat ma pénzért sem lehet kapni. Az állam tehát ad. De csak a — X. rangosztálytól lefelé. A kismemberek segítése tényleg helyes. De már most mi lesz ebből? Az, hogy a kishivatalnok olcsón kap talpat, jár jó cipőben. A magas állású, reprezentációs megbízatású hivatalnok pedig, családjával együtt, járhat rongyos cipőben, lyukas talppal, szerezhet náthát, tüdőgyuladást, mert — magas, nagy, előkelő az állása.

Vagy ugy-e ott a fatalp!? Na igaz. Demokrata világot élünk, lehet fatalpu a sok méltóságos és nagyságos ur. Jó. De akkor miért arisztokrata bőrtalpas a kistisztviselő? Szó, ami szó, kis és nagytisztviselő egyformán rászorul ma az államadta bőrtalpra.

Ami eddig volt ebben a cikkben, az nem mi gondolkodjuk így, hanem így panaszkodnak el a nagytisztviselők. Ők még mindig szentül abban a meggyőződésben ringatják

magukat, hogy a ruhabeszerezési gyorssegély ruhára való és nem ennivalóra, betevő falatra. Szegény gazdagok! Mennyire nyomoroghatnak!

Küzdünk és ütünk . . .

— A harc jutalma: szabadság. —

Berlin, aug. 23. Vilmos császár a frandriai fronton ülve, beszédet intézett a csapatokhoz. Többek között ezeket mondotta: *Dicső hősök! Isten segítségével meg fogjuk mutatni, mit tudunk. Minél hatalmasabb a feladat, annál elszántabban látunk megoldásához. Küzdünk és ütünk, míg csak az ellenség meg nem elégi. Mindnyájan tudjuk, hogy a háború okozója Anglia, mely az egész világot betölti ellenünk való gyűlöletével. Küzdjünk! A harc jutalma: szabad élet, szabad tenger és szabadság országunkban.*

Rettenő áldozat -- semmi siker Verdunnél.

Berlin, aug. 23. A Wolff-jelentés a legutóbbi verduni francia offenzíváról szólva, rámutat a franciák óriási készülődéseire és azokra a rettenő áldozatokra, melyekkel mégis csupán apró helyzeti sikereket értek

el, de ezek stratégiai kihatással még a verduni front-ra sincsenek, nemhogy a nyugati frontot veszélyeztetnék. Nem lehet tudni, meddig tart a franciáknak ez a galvanizált állapota.

Békét követel az angol nép.

Amsterdam, aug. 23. Az angol lakosság béketárgyalások indítására szólítja fel a kormányt egy iratban, melyet összesen egy negyedmillió ember, továbbá egy 900 ezer tagból álló munkásszövetség képviselői irtak alá.

Szegedi és debreceni bakák védik Triesztet.

— Ököllet és puskatussal verik vissza a tallánt. —

Az Isonzó-frontról jelentik: Hivatalos becslések szerint az eddigi 10. Isonzó-csatában 750 ezerre tehető az olaszok vesztesége halottakban és sebesültekben, az 50 ezer sebesületlen hadifogoly mellett. A mostani állásaink ellen rohamozó olasz dandároknak a veszteségei máris akkorák, hogy ezeket az említett rettenetes számokat is hamar felülmulhatják, anélkül, hogy az olaszok stratégiai céljukhoz csak egy lépéssel is közelebb juthattak volna. A tegnap elfoglalt selói romok, melyek mindössze másfél kilométernyi tényerést jelentenek, az általános helyzetre nincsenek semmiféle kihatással sem. A nagy csata sulypontja a Karsztra tolódik, melynek kietlen sziklái között a legelkeseredettebb közelharcok folynak. Az ember ember elleni küzdelemben a mi katonáink újra és újra kitüntetik magukat. A földalatti kavernákból, mint egy-egy várból védik magukat kézi-gránáttal, paskaagglyal és ököllet. Ezenkívül az ellentámadások egész sorát hajtják végre és verik, hajtják

vissza az ellenséget. Triesztnak északi oszlopa, a Fajti Hrib erősen áll tovább is a kipróbált szegedi és debreceni bakák védelme alatt. Útegeink és repülőink is nagyon eredményesen működnek. Az olasz foglyok vallomása szerint egyetlen nagyobb tartaléktáborban több ezer olasz katonát pusztítottak el repülőink bombái.

Tiszán nem fog semmi.

A harcéről jelentik: Tisza István gróf alighogy megérkezett az orosz-román frontra, mindjárt heves ütközetben vett részt. Oly heves volt az összecsapás, hogy az ezred gazdászati tisztjei is megsebesültek. Tiszának különösképpen semmi baja sem történt, pedig a jelentések szerint az ütközetben mindig elől járt.

Két millió ember kizűdelme.

Amsterdam, aug. 23. Londontól jelentik: Az Isonzó-arevonalon mind a két részen hareoló csapatok számát legalább egy millióra teszik és a tartalékokat is ekkorának tartják.

Uj, komoly válság

Oroszországban.

Stockholm, aug. 23. Az orosz válság a stockholmi konferencia ügyében és a finn kérdésben támadt új nehézségek következtében ismét tetőpontját érte el. A kormányt amaz eddig ismeretlen elhatározása miatt, hogy Stockholmba nem ad utlevelet, valamint Lloyd Georgenak tett ígérete miatt a szocialista sajtó egy része és a munkástanács lapjai megtámadják, azt hangoztatva, hogy a kormánynak nem áll jogában a munkástanácsnak nem tetsző és ennek irányával ellentétben álló külpolitikát folytatnia. A kormány részéről a munkástanácsal szemben vállalt kötelezettségek megszegése új, komoly válságot teremthet.

Széljegyzetek.

A katonanap jövedelme.

Fáradhatatlan buzgólkodás leg-eredményesebb sikere volt az augusztusi katonanap Palicsen. Hettekkel előtte lázas tevékenység kötötte le a helyőrség buzgó tisztikarát, mellyel karöltve lankadatlan ambícióval serénykedtek Szabadka uriaszonyai és leányai — áthatva Marton Aladár ezredes szebb eszméjének fenséges sugallatától.

Egész Bácska népe, látva a nemes törekvést, készséggel sietett a daliás testet öltött eszmét támogatni. Csakis így sikerült a huszadmiliós korona bevétel, mely *Pataki és Vukovics* századosok demokratizmusának közvetlenségében újraszülte az áldozatkészséget.

A szabadkai rendőrök gondozása.

Ime egy példa a kisemberek gondviselésére. Talán a városi székházban a legelhagyatottabbak, leggondozatlanabbak a rendőrök, akik a kisegyenruha cifra nyomorúságát viselik a teendő életben. Nyugdíjuk kevés. — Ha a rendőr elhal a haretéren, vagy megrokkban, következnek a legnagyobb gondok.

Ezt átérezte valaki, aki szigorú eréllyel párosult gyengédségéről ismeretes. Es ez a valaki dr. *Brestyánszky* Miklós rendőrkapitány, aki 5 hónap óta perselyben gyűjt adományokat hivatalában a haretéren elesett, vagy rokkantá vált szabadkai rendőrkatonák, illetve hátramaradottjaik számára. — A közönség is megérti a célt, mert e rövid idő alatt a legszűkebb körben rendezett gyűjtés a legjobb eredményt hozta.

Mi minden fér egy talicskába?

Folytonosan lopnak a vonatokról. Vasárnap este is *Zódi* Antal 17 éves, III. kör 712. szám alatti csavargó, aki találkozott egy ismeretlen katonafékezéssel, akik csak *Feron*-nak neveznek, elment ezzel együtt a szabadkai teherpályaudvarra és ott a *Feron* nevű fékes 2 teherkocsit feltört és onnan két vég vásznat kiemelték. Az egyik véget egy zsákba tették és úgy vitték, a másikat pedig szabadon vlték és a vasúti parknál levő török bódé mögött, ahol a hozzájuk csatlakozott harmadik társ, *Czékmanj* Mihály szökött katoná egy talicskát talált, a talicskába beletették a vásznat s eltolták a Terézia-téri parkba.

Éjjel az orgonabokrok közé rejtették az árut: Reggel kereskedőknek kínálták megvételre. Egyik kereskedő azonnal jelentést tett a rendőrségen a gyanus alakokról. Maródiés detektív azonnal megkezdte a nyomozást és rendőrökkel indult a jómadarak elfogására. Azok azonban, mikor igazolásra szólították föl őket, megleptek. Nehéz fáradsággal sikerült Maródiésnak *Zódi* Antal és *Czékmanj* Mihályt elfognia, de az ismeretlen *Feron* nevezetű alak még nincs meg.

A talicskában volt még sok élelmiszer is a vásznak mellett: szalonna, kenyér, tojás és vaj. Ezt valószínűen az utazó közönségtől lopták.

Feront illetően erős a gyanú, hogy a távozó frontcirkusszal lépett meg, mert annak egyik „művésznőjébe” volt nagyon szerelmes.

Elfogtak a csendőrök egy notórius zsebmetszőt.

— Üres pénztárcák a pincében. —

(Saját tudósításunk.) Úgyes és régi zsebmetszőt fogott el tegnap a szabadkai állomáson a csendőrség. Egy katoná, Nagy Zoltán bement panaszra az állomáson a csendőrökhöz és elmondta, hogy pénztárcáját 70 koronával és utazási okmányával együtt ellopták valaki. A csendőrök nyomozni kezdtek az állomáson. Nem tudták kint gyanúsítani. Az egyik csendőr, a szimatja után indulva, igazolásra szólított föl egy civil alakot. Az tiltakozott, de azért bevitték a csendőrszobába és ott megtalálták nála a 70 koronát, de a tárcá nélkül. A lopást persze tagadta, de a csendőrök elmentek az ipsének VII. kör lakására és ott kutatást tartottak. Három pénz-

tárcát meg is találtak, de üresen. Ezek már bizonyítékok voltak arra, hogy az alak, *Földvári* József, zsebmetszéssel foglalkozik.

A kikérdezés során aztán beismerete, hogy a katonától is 6 lopta el a 70 koronát. Azt is megvallotta, hova rejtette el a tárcát: az Erzsébet-szálloda pincéjébe.

Ott is kutatást rendeztek és ismét 8 darab üres pénztárcára bukkantak. *Földvári* ugyanis a lopások után rögtön eldugta a bűnjelket és csak a pénzt tartotta magánál. Ekkor már beismerete, hogy állandóan zsebmetszéssel foglalkozott. Elmondta, hogy társai is voltak, de azoknak a nevét nem tudja megmondani. Most azok után is kutatnak.

Iskolai mozgószínház.

Edison gyönyörű találmánya kezdetben a tudomány esodája, később a szemléltető oktatás, a gyönyörkötetve tanítás utolérhetetlenül tökéletes eszköze volt, ma pedig a tapasztalatlan képzelt esilapíthatatlan izgatója, a gyenge lelkek szuggesztív tanácsadója, a modern ifjúságok és bűnök „népszerűsítője”, a betörő hősök, a zseniális esalók, az erkölestelen cinikusok nevelője. Kezdetben a biblia megható, szivemesítő, jellemképző történetei, a történelmi és tudományi tiszteletreméltó alakjai, a természet komplikáltabb jelenetei, a föld legfestőbb tájai, a világ legszebb épületei, a technika esodái, a mikroszkóp láthatatlan világa rajzolódott nagy méretekben fotografiai hűséggel a vetítő ernyő fehére vásznára.

Ami a szó csak hálányan vagy egyáltalán nem tudott kifejezni, azt elmondták a képek színei és vonalai. Ma a *Fantomas*, *Zigomár*, *Seherlock Holmes*, *Nick Carter*, *Nobody* filmek gyönyörkötetik a mozis kiskorú közönséget. A természet esodás világának tanulságai helyett a mozdírányok célzatosan beállított jelenetei izgatják a tágira nyitott szemekkel bámuló, sápadt arcú gyermekek lobogó fantáziáját.

Élet halál harc perig le néhány perc alatt a gyermekek ámuló szemei előtt, ahol az erősebb legyőzi a gyengébbet, a bűn diadalmaskodik az erény felett. Nem tisztességes raunkával, hanem brutális eszközökkel. Nem valami nagy eszméért kirántott karddal, hanem ravaszággal. Nem művészettel, szépséggel, hanem ravaszággal, csakással.

Manapság családi drámák, tolvajlások, betörések, gyilkosságok a mozis slágerjei. Megjelenik egy ügyes betörő. Ovatosan előszedi szerszámait. Furja, feszíti, robbantja a pénztárcát, izgató módon és mindig sikerrel. A gép gyors perge, a mozi homálya, az alakok lázas mozgása, a képek gyors váltakozása a gyermek képzeletét felesigazza, elkápráztatja, hipnotizálja és a kellő itélettel és akaratnal nem bíró kis emberket kalandra, azután bünye esabítja.

A szomorúságok és megpróbáltatások napjaiban valamennyien úgy álmodjuk hazánk jövődjét, hogy annak fényesnek, ragyogónak kell lennie. E tündöklő jövődjé azonban csak akkor követ-

kezik reánk, ha az ifjuság lelkét az eszmények világában neveljük. A jövő nemzedéknek kell a kultúra nagyon megrongált épületét fényből szőtt tető alá vinnie. A jelen zord idők tanulságait az ifjuság lelkében eszmékké kell formálni. Ugy kell őket nevelni, hogy lelkük tudjon hevülni nagy és szent eszmékért, ideális feladatokért, hazáért, nemzetért, vallásért, tudományért, művészetért. Ezeket az értékeket veszélyeztetik a bűnös mozihősök, az erköles nélkül levő filmslágerok, a lelket és az értelmet nem tápláló, csak az ér-zékeket esabító és a fantáziát izgató mozgószínházak.

A mozgószínházak esabító ingere, edes mérge nem jó nevelője az ifjuságnak. Könnyen hozzáférhetősége, ellenőrizhetetlensége, olcsósága miatt nagy aggodalmat okoz szülőknek, pedagógusoknak és a közigazgatás embereinek. Az iskola már számtalanszor felemelte szavát a mozik erkölestelen, a gyermek fantáziáját rossz irányban izgató üzenetei ellen. A jobb ér-zésű szülők színtén ismerik ennek a jól jövedelmező üzletnek veszedelmét. A rendőrség figyelmét pedig a kiskorú bűnösök ijeszítő statisztikája irányította a mozikra. A baj megvan, de a szeruma még hiányzik. A mozik esabóit el-térteletlenül a látogatásukba együtt járó erköles i veszedelem.

Ha megfelelő szervezkedéssel e bajon segíteni tudnánk, nagy lépéssel vinnék városunk kulturális és erkölesi életét előbbre. A megoldás nehéz, de nem lehetetlen. Ha a mozitulajdonosok jó akaratúak, az üzleti érdekek félretevéseivel, a városi hatóság jó, keresztülvihető szabályrendelettel, az iskolák józan szigorúsággal, a társadalom pontos és lelkiismeretes ellenőrzéssel kezelik az ügyet, akkor a kinematográf nagy előnyeit erkölesi veszedelem nélkül használhatjuk fel a tanítás és nevelés nagy céljaira. Ezekből az elemekből kell egy egységes szervezetet létesíteni, a szervezet tagjainak pedig kitartó, lelkiismeretes munkával kell e nagy és nehéz kérdés megoldásán fáradozniok.

A szabadkai mozik ugyan már sok jóindulatot tanúsítanak, de ez nem elég. Iskolai felügyelet kell legalább egy mozira.

M. R.

A bácskai állatállomány.

Itt néhány adat áll rendelkezésünkre, mely a folyó évi tavaszi állatösszeírásai adatok alapján a következők:

181503 szarvasmarha,
109763 ló,
307502 sertés,
170990 juh,
378 kecske.

Mind e számoknak a mult esztendei állományhoz való viszonyítása után megállapíthatjuk, hogy ugy a miniszteri vágatási tilalmak, mint a gazdaközönség helyes, esz-szerű gazdálkodása meghozta a kellő eredményt, mely az állatállomány gyarapodásában jelentkezik.

Alkalmunk volt betekinteni Szabadka város legújabbban összeírt állatállományának statisztikájába is. A számok itt is hasonló szaporulatot mutatnak föl.

Az idei bácskai állatállomány a mult évihez vetve a következő gyarapodást mutatja százalékban kifejezve:

Szaporulat a szarvasmarhánál: 14 százalék, a lónál 4 és fél, a sertésnél 15,5, a juhnál 8,5 és a kecskénél 50 százalék.

Kisleány a nyitott kutban

Rengeteg még most is Szabadkán a nyitott kutak száma. A modern világban még most is olyan vakok az emberek, hogy azt mondják: ha én nem este bele, más se hal meg benne. Így történik aztán, hogy apró gyermekek esnek áldozatul az ilyen nagyfokú lelkiismeretlenségnek, mely nyitott kutakat tűr meg az udvarokban.

Most is az V. körü Huszár utca 298. számú házban egy kisleány lett áldozata ennek a gondatlan-ságnak. *Németh* Etel 4 és fél éves leánykát szülei tegnapelőtt este rövidek ideig magára hagyták otthon. Eközben a gyermek az udvarban játszadozott magában és beleesett a nyitott kutba. Segítség nem volt a közelben és így a kis *Németh* Etel megfulladt a vízben. Hulláját tegnap vették észre a kutban és a mentők a Bajai-temető hullaházába szállították. A vizsgálatot megindították annak a kiderítésére, hogy a kisleány haláláért kit terhel a felelősség.

Nem lehet kávéból a kávé

Éppen tegnap írta meg a *Delvidék*, hogy Szabadkán a kávéházakban kávé helyett nem kávét isznak, hanem valami mást. Most aztán hivatalosan is megtiltották — a kávéosok nagy öröme, mert nem kell becsapniok a közönséget — hogy kávéból legyen a kávé.

A hivatalos lap közli a legújabb kávérendeletet, amely elrendeli, hogy augusztus 31-től kezdve tiszta bakbávé többé forgalomba hozni nem szabad.

Megtiltja a rendelet, hogy aug. 31-étől kezdve az ország egész területén kávéházakban, kávémérő-szekben, vendéglőkben, cukrászdákban és ehhez hasonló ipari üzemekben tiszta bakbávéból készült kávé használhassanak fel, illetve szolgálhassanak ki. Ettől az időponttól kezdve ezeken a helyeken is csak hadikávé szolgálható ki.

A kávémérő mint felcser.

A rendőrség egy 18 éves katonaszökevényt vett egy bizonyos ügyben őrizetbe. A szökevény *Czékány Mihály* ma reggel elmondta a rendőrségen, hogy neki venereás baja van. Előadta azt is, hogy *Gál Jánosné*, szül. *Katanosics Matild I. köri Jandek-házban* levő kávémérésében kezelési magát.

Maródi Szávó polgári rendőrbiztos megjelent a kávémérésben és ott egy pad alatt elrejtve talált egy literes üvegben 4 deci orvoság-féle keveréket. Ugyanek talált hasonló keveréket egy szekrény tetőjén is 2 decit.

Mikor az asszonyt kérdőre vonták, miért tart mérget a kávémérésben, az azt felelte, hogy bár tudja, hogy a mérget a kávémérésben volt, de az nem az övé, hanem az anyjéé, *Katanosics Antalnéé*, aki *Czékány Mihálynak* is kezelte a baját. A női felcserek ellen megindították az eljárást.

Elviszik a fölösleges zsebkendőt, lepedőket, törülközőket, ingeket és nadrágokat.

Május elején jelent meg a minisztériumnak egy rendelete, melynek a felhatalmazása alapján a kereskedelmi miniszter most elrendelete, hogy a birtokosnak és családtagjának házi szükségletére szánt készleteken kívül a Lenárúközpont részvénytársaságnak (Budapest, V. Mária Valéria u. 12.) mennyiségére való tekintet nélkül megvételeire fel kell ajánlani az alább felsorolt len- és félleárukat, tekintet nélkül arra, hogy csupán lenfonalakból, vagy pedig más fonalakból, mint pamut-, kender-, juta-, csalán-, papíros-, textil- és hasonló anyagu fonalakból keverésből készült szövetek, illetve konfekcionált áruk.

1. Mindennemű vastagszálú vászon (kőcvászon), szalmaszálú vászon (kőcvászon), cordinelli, festővászon, bélővászon, szalonvászon, ruhavászon, eszmat, sávoly, (grádli), drill, allasz, köper, komlókendő, nadrág-szövet, oroszvászon, dox, keményvászon, elasztik, enyvászon, vatilvászon, bélővászon (kanavász) színesvászon, kékvászon, nyomtatott len- és félleárukat, színes eszmat, festett sávoly (grádli) öltöny-szövet, egyenruhászövet, tüdőző (livré), sávoly, matrac sávoly és hasonló szövetek.

2. Mindennemű keltővitorlaszövet, ponyvaszövet, takaraszövet, szőnyegvédőszövet, hajóvitorlavászon, vasutikoosított vászon, kenyérszákaszövet, hátizsákaszövet, vadászvászon és hasonló szövetek.

3. Mindennemű fehér len- és félleárukat, beleértve a különleges célokra készült vásznakat is, mint *hímzésvászon*, ruhavászon, *kneipp-vászon* stb., fehér, színes és tarka *asztalterítők*, *asztalkendők*, *törülközők*, még pedig egy méteráru, mint szabásosan szőtt áruk, vagy beszegett állapotban rojtokkal is, *zsebkendők* egész darabokban, vagy felvágva, beszegve is, ha 42 cm-nél szélesebbek, továbbá *mindennemű törülközők*, *üvegtörők*, *hát-tartási törők* és hasonlóak beszegve, vagy szegés nélkül; végül lepedők szabásosan szöve, vagy fel-

darabolva, beszegve, vagy szegés nélkül.

4. Mindennemű lenből és félleárukból konfekcionált és katonai célokra alkalmas cikkek, mint egyenruhák, szalmaszákok, szalmavánkosok, hátizsákok, sátrak, itatóvedrek, ponyvák, abrakos tarisznyák és hasonlóak, egyéb kon-

fekcionált cikkek, mint *férjűngék* és *alsónadrágok*, zubbonyok, *nadrágok* egészben, vagy részben, lenfonalakból előállított hevederek, huzószallagok, 1 cm-nél szélesebb egyéb szalagok stb.

Az 1917. évi augusztus hó 19. napján birtokban levő készletet kell megvétele felajánlani.

NAPI HIREK.

LENGYEL KÓRHÁZBAN.

A leányok tarka rokolyája Ellátszik messze, nagyon messze, Lágy lengyel nyelv szép muzsikája Hallatszik be a kórterembe.

Alföldi lázas magyar fiúk Feküsznek egymás mellett, sorba, Tiszta, egyforma, fehér ágyuk Ragyogó napfény aranyozza.

A leányok cifra rokolyája Mindegyiket hidegen hagyja, Elmosódott énekük hangja Mély, édes álomba ringatja.

Ajkuk körül kis mosoly játszik; Maró fájdalom megnyhülve, Arcuk megelégülnek látszik; Mintha mindegyik otthon lenne.

A párnák álomképpé válna, Kedves, szeretett testet öitnek S a tébolyító kábulásba Erős karok fonják át őket.

Bartók Márta

— **Katonai kinevezések.** Századosok lettek: Darvas István és Krausz Sándor a 86. gyalogezredben. — **Főhadnagyok:** Mike Ernő a 86. és Preprotić Ferenc, Schwarz Elemér a 23. gyalogezredben. — **Hadnagyok** lettek a következő zászlósok: Guttman Mór, Zatskó Gyula Fischer Vilmos, Rózsa István, Bajszár János, Künszler Kálmán, Czabaffy Dezső, Szabó Miklós, Tyákits András, Fischer Miksa, Koppel László, Kovács István, Genál Antal, Vidákovich M. Péter Nikolajevich Demeter, Marx Vendel, Kubányi József, Rózsa István és Szloboda János a 6. honvéd gyalogezredben.

— **A halott ezredorvos kitüntetése.** A király a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta a hadidiszitmentnyel gyurgyókai Zilahy Jenő dr.-nak, egy tábori kórháznál beosztott ezredorvosnak, mert az ellenség előtt kitűnő és önfeláldozó szolgálatokat teljesített. Zilahy Jenő azonban már hosszú hónapok óta elhunyt — rejtélyes körülmények közt — az olasz fronton és haza is hozták holttestét Budapestre. Kitüntetését feleségének adják át.

— **Az igazgató szerencséseje.** Tegnap este volt az utolsó előtti tombolást Pálison. Ez alkalommal Rieger Dezső igazgató nyerte meg a tombolatárgyat, egy női arany karkötőt.

— **Tanári kinevezés a szabadkai képzőnél.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kinevezte Bogdány Margit okl. tanítónőképző-intézeti tanárt a szabadkai m. kir. állami elemi iskolai tanítónőképző-intézetbe a X. fizetési osztályba segédtanárnővé.

— **Adomány a rokkant rendőrök javára.** Deneberg Henrik abból az alkalomból, hogy heveségből ma délelőtt egy újságrót akarátán ki-

vül inzultált és mert az ügyet bocsánatkérésrel békésen sikerült elintéznie, a *Delvidék* utján 10 koronát adományozott a haretéren rokkantá vált, vagy elesett rendőrök hozzátartozói, illetve hátramaradtjai számára. Mi az adományt ma délelőtt átadtuk a rendőrségnek.

— **Milassin zentai közjegyző irodája meggyűit.** A szabadkai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy dr. Milassin Jenő zentai kir. közjegyző közjegyzői irodáját 1917. évi augusztus hó 16. napján megnyitotta.

— **Nagy szivarlopás — vasutasokkal.** A csendőrség ismét egy nagy szivarlopásra jött rá. A tettesek 6-an 8-an lehetnek. A nyomozást az ügy tisztázása érdekében a legszélesebb körben folytatják a csendőrök. Tegnap este sikerült két vasutas fékezést elfogni. Náluk 52 ezer darab britaniacát találtak. Több gyanuba vett vasutasait haligattak ki ma délelőtt ebben az ügyben.

— **Hajszja a Scherlock Holmesok után.** E szenzációs cím mögé két szabadkai detektív neve rejtezik. A legutóbb történt bevonulások alkalmával a fömentési revízió folytán nekik is be kellett volna vonulniuk. Tudunkkal dr. Biró Károly polgármester az ő ügyükben jár fenn Budapesten. A detektívek azonban nem hiába foglalkoznak a legfurfangosabb esetek kinyomozásával, mert a körözök elől eddig sikerült nekik elrejtőzniük, neha a legnagyobb helyeken megfordulnak. Az egyik detektív kijelentése szerint most mérik össze erejüket a katonai detektívekkel. Neha az ügy nem a legrettenetesebben komoly, meg is állapíthatjuk, hogy ezidőig a polgári detektívek bizonyultak nagyobb Scherlock Holmesoknak.

— **Dohány terem a bozóiban.** Egy csendőrzárőr a múlt napokban két gyanús embert látott a földék között Adorján körül, akik zsákot cipeltek magukkal. Csakhamar elértek őket és mikor a zsákot megmotozták, abban 19 kiló finom szüzdohányra találtak, amit Adorjánon vettek kötenekint 32 koronáért. — Ugyanekkor meg tudták, hogy Bagi Ferencné Gozó Mária és Mihálykó Mihályné Győre Rozália felsőhegyi lakosnőknél szintén leveles dohány van elrejtve, akik jőpénzen árusították a felsőhegyi dohányosok nagy öröme. Nyomban házkutatást is tartottak a két asszonynál és Mihálykónánál 4 kiló dohányt, Baginénál pedig, aki neszét vette a dolognak, a kertben levő bozótok között szintén 4 kiló levelesdohány került elő. — A dohányesempeszöket följelentették a finácoknál.

— **Tanítók előléptetése.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Fekete Mária* szabadkai m. kir. állami elemi népiskolai tanítónőképző intézeti gyakorlóiskolai ta-

nitónót, továbbá *Urhegyi Jenőt* a bajai m. kir. állami elemi népiskolai tanítónőképző intézeti gyakorlóiskolai tanítót a jelenlegi minőségben és állomásuk helyén való meghagyás mellett, a VIII. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Az életre ráunt cseléd.** Nagyon megunhatta az életét *Váradi Erzsébet* 17 éves cseléd, aki a Bercsényi-utca 6. szám alatt szolgált; tegnap lugkoldatot ivott, még pedig oly mennyiségben, hogy a segítség nem igen használt neki. Tették okát nem ismerik. A mentők a kórházba vitték.

— **Vizhcfulás az uszómester előtt.** A zentai fürdőház mellett a Tiszába fullt Bulez Sándor 17 éves zombolyai gépészegéd, aki Zentán látogatóban volt. A szabad Tiszában uszva görcsöt kapott és a fürdőház uszómesterének szemelátára hétszer bukott fel s merült a víz alá a szerencsétlen. Még eddig nem találták meg.

— **Szerencsétlenség az építésnél.** *Osgyáni Lajos* 61 esztendősz asztalos, V. kör, Halasi-ut 846. szám alatti lakos tegnap az Eötvös-utcaiban a Szudárovits-ház építésénél egy létráról leesett s jobb arcán és jobb alkarján zúzódásokat szenvedett. Sebeit a mentők köztölték be és az öreget a kórházba vitték.

— **Büdös szalonna a munkásoknak.** Büdös szalonnat etettek a munkásokkal ismét egyik nagygazda tanyáján. Hogy ki a büdös: dr. Engelmann Jenő zentai gazda-e, vagy pedig a gazdaság vezetésével megbízott valamelyik egyén, azt a rendőrség fogja kideríteni annak a feljelentésnek és orvosi bizonyítványnak alapján, melyet dr. Engelmann egyik munkása adott be a rendőrségnek.

Nyiltér

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel bocsánatot kérek *Wekerle József* hírlapíró urtól a ma délelőtti sajnálatos inzultus miatt.

Szabadka, 1917. aug. 23.

Deneberg Henrik.

Főszerkesztő: *Pinterits István*
igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József*
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat* mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felolós szerkesztőnk telefonszáma:
Pálcs 34.

Lilla Bioskop

IBSEN HENRIK

világhírű drámai költeménye

TERJE WIGEN

— Bemutatóra kerül —
szerdán és csütörtökön.

Kezdeté fél 6 és este fél 9 órakor

Hol kapható a „Délvidék“?

A *Délvidék* a következő üzlet-helyiségekben kapható Szabadkán, délutánonként 2 órától fogva:

Fejes Károlyné. Kálmán-utca.
Filoy Jenő. A postával szemben.
Gerber Jakab. Kossuth-utca.
Herczel József. Petőfi-utca.
Krécsi A. Nándor. Deák-u.
Krizsánovics Péter. Zombori-ut.
Kuhancsics Sándor. Zimonyi-ut.
Kunszabó Lajos. Pázmány-u.
Nojcsák Géza. Beresényi- és Damjanich-utca sarok.
Pukkel István. A képezdével szemben.
Rieger Mihály. Vörösmarty-utca és Zombori-ut sarkán.
Riesz Dezső. Bajai-ut.
Sibality Illésné. Vörösmarty-u.
Kmetz András. Palics.

Szeptember 1.-i belépésre

Keresek

ügyes és szakértő

szívógázmotor-gépészt

és egy önnállóan működni tudó

szívógázmotor-fűtőt

Fizetés a mai kor viszonyaihoz megfelelő. Személyes jelentkezés előnyben. Cím: *Elgeez* József bengermalma Tavankút.

Egy jó házból való fiu fizetéssel felvétetik a Szent Antal nyomdában

Eladó

borok, szőlő és törkölypálinka.
SZOBONYA BERTALAN

Hergosi Királyhalmán elad 600 hl. ó és tavalyi bort, törkölypálinkát 150-200 hl. Chasselas szőlői, továbbá Madeleine angvinet és Kossuth Lajost helyben átvéve és a vevő kosaraiba mérve.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka, vasuti hírlap-árusítóinál.

MENETREND

Budapestről érke. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érke. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	6:14*
	5:23
Ujvidékről érke. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	6:26*
	4:44
Szegedről érke. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érke. éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érke.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érke. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érke. délelőtt	7:45

A *gal jelzettak gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Egy fűszerüzlet-berendezés eladó.
 Cím a kiadóhivatalban.

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk vagy ez évben szükségesre becsesreljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges iskolakönyveit leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
 könyvkereskedés és antikvárium Rudics-utca, a Zsidó templom mellett. Telefon 604.

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán

Eladó

50 hold elsőrendű réti föld egy tagban, fekete talaju. Haszonbérbe 100 hold elsőrendű föld 3 évre. Van benne 30 hold lucerna, ártézi kúttal, sok gazdasági épülettel. Oroszlámos vasuti állomástól 15 perc. Törökkanizsa vasuti állomástól 40 perc. Kocsin közvetlen a műút mellett. Értekezni lehet

Schiller Mórnál
 Törökkanizsán.

Közeli tanyára családost

csösz,

illetve feles

konyhakertészt

keresek. Németh Simon, IV. kör, Beresényi utca 637.

Kozma-utca 213. sz. alatt egy nagyobb

sarokház jó üzlettel azonnal eladó.

Hirdetéseket felvesz a „Délvidék“ kiadóhivatala.

Intézetünk részére egy megbízható szolgát felvesszünk, rokkant katona előnyben részesül. Bővebbet a Keresztények Hitelszövetkezeténél Kölescy-u. 248. sz.

A legjobb és legalkalmasabb

daráló

kis és nagy gazdaságok részére nélkülözhetetlen

Kicsérélhető hengerrendszer.

Ára 75 korona.

Azonnal szállítható. Előlegül 10 kor. kifizendő. Megrendelhető pontos cím: és vasutállomás megjelölésével. ::

SOHR PÁL

acélárú különlegességek gyári raktára Somogyiszil.

IZLÉSES ÉS OLCSO ÜZLETI LEVÉL-
 ::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL
 KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Flókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Oirkvenica. Befizetett alaptőke 10.000,000 és tartalékalap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizettetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== **Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.** ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosság, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá hűzrei és kommissionális megbízásokat.

Árusztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányú arató-, fűkaszázó- és vetőgépeket, osztrák gépgarnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szeceksavagó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.